

यदा प्रकृष्टा मन्येत सर्वास्तु प्रकृतीर्भृशं ।
 अत्युच्छ्रितं तथात्मानं तदा कुर्वीति विग्रहं ॥ १७० ॥
 यदा मन्येत भावेन दृष्टं पुष्टं बलं स्वकं ।
 परस्य विपरीतं च तदा पायाद्रिपुं प्रति ॥ १७१ ॥
 यदा तु स्यात् परिक्षीणो वाहनेन बलेन वा ।
 तदासीत प्रयत्नेन शनकैः सात्वयन्नरीन् ॥ १७२ ॥
 मन्येतारिं यदा राजा सर्वथा बलवत्तरं ।
 तदा द्विधा बलं कृत्वा साधयेत् कार्यमात्मनः ॥ १७३ ॥
 यदा परबलानां तु गमनीयतमो भवेत् ।
 तदा तु संश्रयेत् क्षिप्रं धार्मिकं बलिनं नृपं ॥ १७४ ॥
 निग्रहं प्रकृतीनां च कुर्याद्योऽरिबलस्य च ।
 उपसेवेत तं नित्यं सर्वयत्नैर्गुरुं यथा ॥ १७५ ॥
 यदि तत्रापि सम्पश्येद्दोषं संश्रयकारितं ।
 सुयुद्धमेव तत्रापि निर्विशङ्कः समाचरेत् ॥ १७६ ॥
 सर्वोपायैस्तथा कुर्यान्नीतिज्ञः पृथिवीपतिः ।
 यथास्याभ्यधिका न स्युर्मित्रोदासीनशत्रवः ॥ १७७ ॥
 आयत्तिं सर्वकार्याणां तदात्रं च विचारयेत् ।
 अतीतानां च सर्वेषां गुणदोषौ च तत्रतः ॥ १७८ ॥